

Fornleifaskráning

Verndarsvæði í byggð Eyrarbakki

Fornleifaskráning er:

skipuleg kortlagning allra mannvistarleifa sem eru eldri en 100 ára

Fornleifaskráning byggist á nokkrum verkþáttum

- Heimildarvinnu
- Vettvangsrannsókn
- Úrvinnslu

Heimildarvinna

- Ritheimildir skoðaðar þær eru meðal annars.
- örnefnaskrár/örnefnalýsingar
- Ljósmyndir
- Byggðasögurit
- Fornbréfasafnið
- Sýslu- og sóknarlýsingar
- Jarðabækur
- Fasteignabækur
- Ferðabækur og ævisögur
- Kort, túnakort og loftmyndir

Vettvangsvinna

- Fornleifar skráðar
- Rætt við heimildarmenn
- Teiknaðar upp eða mældar með nákvæmum staðsetningartækjum
- Minjar ljósmyndaðar

Úrvinnsla

- Skýrslu skilað til Minjastofnunar ásamt mælingum sem stofnunin setur inn á Minjagátt sem er loftmyndagrunnur og er opin öllum

Vinna sem búið var að vinna á svæðinu.

- Mikill vinna hafði verið gerð af Byggðasafni Árnesinga árin fyrir hrun. Mikið er byggt á þeirri vinnu í þessu verkefni.
- Deiliskráning vegna skipulags á miðbæjar á Eyrarbakka 2016
- Deiliskráning á litlu svæði í landi Skúmsstaða

Innmældar minjar á Eyrarbakka

Stað fornleifaskráninga á Eyrarbakka

- Allri heimildarvinnu er lokið.
- Eftir að mæla aftur upp nokkuð af minjum
- Skýrsla um verndarsvæðið er nú þegar orðin um 460 blaðsíður
- Gott tækifæri að bæta inn minjum sem íbúar kunna að hafa vitneskju um.

Minjar sem heimild er um en eru horfnar

21

Sérheiti: Húsið – fjós.

Hlutverk: Fjós.

Tegund: Heimild.

Staðsetning: E394111, N375241.

Horfið: Já.

Staðhættir: Í úttekt frá árinu 1774 er lýst fjósi í lélegu ástandi, sem að öllum líkindum hefur staðið nálægt Húsinu [19] og tilheyrir því. Því er lýst þannig: „Een Stald af Tømmer Steen og Torv sammensadt Hvor udi Kand rømmes 8 Kiøe Her til rommelig Høe gaard með steen vegge [22]. Huset er aldeles unyttigt og staaer forfald saa at samme ikke Kand vurderes som bygning; dog anstaaes det for ... 2 rd.“ (*Taxations og Vurderingsforretninger over Handelhuse og Inventaries i Islands havne 1774*).

Ekki er vitað nákvæmlega hvar fjós þetta stóð, en ekki er ólíklegt að það hafi staðið þar sem núverandi útihús standa [20], en þau voru byggð á árunum 1918-1922 (Lýður Pálsson).

Heimildarmaður: Lýður Pálsson, 300666-2999.

Heimildir:

Taxations og Vurderingsforretninger over Handelhuse og Inventaries i Islands havne 1774. Skrifað upp af Hrefnu Róbertsdóttur eftir úttekt Steindórs sýslumanns Einnssonar á húsum verslunarinnar á Eyarbakka sem varðveitt er í

Minjar sem eru horfnar en vitað er hvar voru, eru staðsettar

50

Sérheiti: Garðbær – brunnur.

Hlutverk: Brunnur.

Tegund: Frásögn.

Staðsetning: E394120, N375175.

Horfið: Já.

Staðhættir: Að sögn heimildarmanns var brunnur fyrir Garðbæjarhúsin á hlaðinu við Garðbær (Sjónarhóll) [85] um 3 faðma framan við húsið (Ólafur Gíslason). Á korti af Eyrarbakka sést að á þessum stað hefur verið mannvirki af einhverju taki, sem ekki er ólíklegt að ætla að hafi tengst brunninum (Jón I. Víðis og Magnús Konráðsson. 1930-1931). Þar er nú malbikuð gata og engin ummerki um brunn.

Heimildarmaður: Ólafur Gíslason, 040919-4579. Haust 2006.

Heimildir:

Jón I. Víðis og Magnús Konráðsson. 1930-1931. *Uppdráttur af Eyrarbakka*, gerður af Magnúsi Konráðssyni 1931, eftir mælingu Jóns I. Víðis 1930.

Minjar sem sjást á yfirborði eru mældar upp og ljósmyndaðar

Því miður er mikið af minjum horfið á Eyrarbakka eins og algengt er í þorpum. Hús hafa varðveist vel .

Hlakka til góðs samstarfs

Takk fyrir

**Þeir sem hafa vitneskju um minjar
bæði horfnar og sjánalegar
vinsalegast hafið samband við
mig.**

Skrifstofa mín er í gamla Vallaskóla á Selfossi nú Fjölheimum
Netfang margrethronn@gmail.com
Sími 895-1228